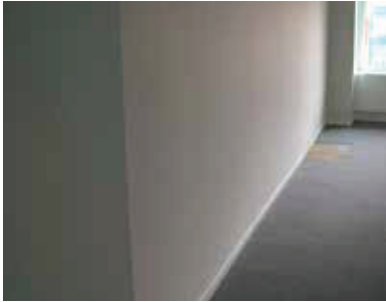

Toleranties op schilderwerken

Besteed voldoende aandacht aan de ondergrond!

De oplevering van de werken mag niet gebeuren onder een scherende lichtinval.

Net zoals bij andere afwerkingstypes, dient men ook bij schilderwerken de nodige zorg te besteden aan de uitvoering. De klanttevredenheid wordt immers niet alleen bepaald door de functionaliteit en de duurzaamheid van het verfsysteem, maar evenzeer door het esthetische aspect ervan. Hoewel het niet altijd mogelijk is om alle onvolkomenheden volledig weg te werken, dient men steeds in het achterhoofd te houden dat het globale uitzicht van de schilderwerken aanvaardbaar blijft. Hierna volgt een beknopt overzicht van de regels en principes die frequent gehanteerd worden bij de beoordeling van schilderwerken en ook van gipsbepleisteringen, die vaak de ondergrond vormen voor de schilder.

Toleranties op de ondergrond

De dimensionale toleranties en toelaatbare uitzichtafwijkingen bij binnenbepleisteringen variëren in functie van de gevraagde afwerkingsgraad. Bij bepleisteringen die afgewerkt worden met een verflaag, is het eindresultaat in grote mate afhankelijk van de voorbereidende werken van de schilder en de eisen uit het bijzondere bestek met betrekking tot de afwerkingsgraad van de bepleistering en de uitvoeringsgraad van de schilderwerken.

In de Technische Voorlichtingen (TV) 199 en 201 worden er twee afwerkingsgraden voor gladde binnenbepleisteringen onderscheiden: de normale en de speciale afwerkingsgraad. De eisen in verband met de vlakheidstoleranties zijn opgenomen in de tabel 1. De uitvoeringstoleranties zijn enkel van toepassing op gladde bepleisteringen en niet op vliespleisters, die – gelet op hun geringe dikte – de ondergrond volgen. Bij gebrek aan andersluidende voorschriften is de normale afwerkingsgraad (normale uitvoeringsklasse in de tabel) van toepassing.

Bij de normale afwerkingsgraad mag het oppervlak per 4 m² maximum 4 onregelmatigheden (plaatselijk onregelmatig gepolijste zones van maximum 0,5 dm², spaanstrepen, zandkorrels) vertonen. Bij de speciale afwerkingsgraad moet dit aantal gehalveerd worden. Daarnaast laten beide afwerkingsgraden nog twee golvingen per 2 m lengte toe.

Uitvoeringsgraden voor het schilderwerk

Aangezien zowel de normale als de speciale afwerkingsgraad van de gipsbepleistering een zekere hoeveelheid oppervlaktegebreken toelaten, dient de schilder gewoonlijk nog een aantal voorbereidende werken uit te voeren om een verzorgd oppervlakte-uitzicht te bekomen dat beantwoordt aan de eisen uit de TV 249. Een ontoereikende voorbereiding kan leiden tot een minder uniform uitzicht van de schilderwerken. De uitgebreidheid van deze voorbereidende werken (afstoffen, aanbrengen van een grondlaag, schuren, plamuren,...) hangt niet alleen af van de ondergrond, maar ook van de verfsoort en de gewenste uitvoeringsgraad van de schilderwerken. De uitvoeringsgraden voor schilderwerken zijn gedefinieerd in tabel 2 op de volgende pagina.

Een beoordeling onder scherende lichtinval wordt als te streng beschouwd omdat hierbij zelfs geringe onvolkomenheden waarneembaar zijn

Tabel 1: Vlakheidstoleranties voor binnenbepleisteringen

Uitvoeringsklasse	Controle onder de lat van	
	0,2m	2m
Normale uitvoeringsklasse (1)	2,0 mm	5,0 mm
Speciale uitvoeringsklasse (2)	1,5 mm	3,0 mm

(1) De normale uitvoeringsklasse is van toepassing bij gebrek aan andersluidende voorschriften in de contractuele documenten.

(2) De speciale uitvoeringsklasse moet voorgeschreven worden wanneer men voor de verf de uitvoeringsgraad III wenst te bereiken.

Expert #3 Schildersklaar?

Tabel 2: uitvoeringsgraden voor schilderwerken

Uitvoeringsgraad	Beschrijving
Graad I Basisafwerking	De ondergrond wordt niet gecorrigeerd. Bij dekkende systemen zorgt het verfsysteem zowel voor de dekking als de kleuring van de ondergrond. De staat van het oppervlak blijft evenwel zichtbaar. Bij transparante systemen zorgt het verfsysteem enkel voor de dekking van de ondergrond. Ook in dit geval blijft de staat van de ondergrond zichtbaar. In beide gevallen zijn plaatselijke uitzichts-, kleur- en glansverschillen toegelaten.
Graad II Standaardafwerking	De ondergrond moet vlak zijn. Eventuele onvlakheden (gaten, bramen, scheuren...) moeten weggevoerd worden. Bij dekkende systemen moet het uitzicht van de verf uniform zijn voor wat betreft de glans, de dekking en de kleur. Bij transparante systemen moet het uitzicht van de verf enkel uniform zijn voor wat betreft de glans en de kleur. In beide gevallen zijn kleine textuurverschillen toegelaten (niet-gladde oppervlakken).
Graad III Afwerking van hogere kwaliteit	De ondergrond moet vlak en glad zijn. Eventuele ruwe zones moeten weggevoerd worden. Het gaat hier om de strengste uitvoeringsgraad voor ondergronden en coatings. Bij dekkende systemen moet het verfsysteem uniform glad zijn. Het uitzicht van de verf moet eveneens uniform zijn voor wat betreft de glans, de dekking en de kleur. Ook bij transparante systemen moet het verfsysteem uniform glad zijn. Het uitzicht van de verf moet evenwel enkel uniform zijn voor wat betreft de glans en kleur.

De bouwheer moet vooraf duidelijk zijn eisen met betrekking tot de uitvoeringsgraad van het verfsysteem definiëren. De uitvoeringsgraad III wordt aanbevolen voor glansverven. Voor matte en satijnverven is de uitvoeringsgraad II doorgaans toereikend. In bepaalde gevallen kan de uitvoeringsgraad III evenwel noodzakelijk blijken, bijvoorbeeld bij tegenlicht of scheerlicht. De werkzaamheden die door de schilder uitgevoerd moeten worden om de gewenste uitvoeringsgraad te bereiken, staan voor gipsbepleisteringen vermeld in tabel 3. In de tabel stemt de oranje kolom overeen met de uitvoeringsgraad die de schilder dient te beschouwen bij gebrek aan andersluidende voorschriften in het bijzondere bestek.

De oplevering van de werken mag niet gebeuren onder een onrechtstreekse of scherende lichtinval. Volgens de regels van de kunst dient de oplevering loodrecht op het te controleren oppervlak plaats te grijpen. Dit dient bovendien te gebeuren bij daglicht, met het blote oog en vanop een afstand van 2 m (voor binnenafwerkingen).

Aanbevelingen voor het bijzondere bestek

Om discussies achteraf te vermijden, is het belangrijk dat er vooraf realistische eisen gesteld worden en dit, zowel aan de afwerkingsgraad van de ondergrond als aan de uitvoeringsgraad van de schilderwerken. Het gebruik van onduidelijke termen zoals 'schildersklaar' is in

deze context af te raden. Deze term geeft immers geen enkele informatie op over de afwerkingsgraad van de ondergrond, aangezien zowat elk voldoende cohesief en droog oppervlak waarvan de dimensionale toleranties binnen de beperkingen blijven, 'schildersklaar' is.

www.normen.be/toleranties

Tabel 3: door de schilder uit te voeren voorbereidende en afwerkingsbehandelingen op een binnenbepleistering

Door de schilder uit te voeren voorbereidende en afwerkingsbehandelingen	Uitvoeringsgraad		
	I	II	III
1. Borstelen en/of ontstoffen	x	x	x
2. Ontkorrelen en/of ontbramen		x	x
3. Stoppen en plaatselijk bijwerken (1)		x	x
4. Volvlakig plamuren			x
5. Schuren en ontstoffen			x
6. Grondlaag	x	x	x
7. Plaatselijk bijplamuren (waar nodig)		x	
8. Schuren en ontstoffen (op de bijgeplamuurde plaatsen)		x	
9. Grondlaag (op de bijgeplamuurde plaatsen)		x	
10. Tussenlaag		(2)	x
11. Afwerkingslaag	x	x	x

(1) De bijgewerkte zones mogen niet groter zijn dan 10% van het te schilderen oppervlak.

(2) Een tussenlaag kan nodig zijn naargelang van de aan te brengen kleur en de aard van de ondergrond. Deze behandeling wordt uitgevoerd in samenspraak met de voorschrijver.